

Räpina valla haridusvõrgu analüüs

13.09.2023

Haridus- ja kultuurikomisjoni koosolek

Patrick Rang & Katri Targama

Ülesandepüstitusest ja selle lahendamisest

- Räpina valla arengukava 2023-2035 koostamine, mille üheks osaks on Räpina valla haridusasutuste võrgu analüüs (*välja arvatud Räpina Muusikakool, Räpina Spordikool ja Räpina aianduskool*).
- Andmete kogumine ja analüüs: Haridussilm, Rahvastikuregister, teised avalikud andmekogud.
- Kohtumised haridusasutuste esindajatega.
- Vallaelanike haridusvaldkonna küsitlus (84 inimest, ajavahemikus 06.06-18.06.2023).
- Märtsikuus toimunud - arengukava koostamisele eelnenud - vallaelanikega peetud arutelukoosolekute kokkuvõtted.

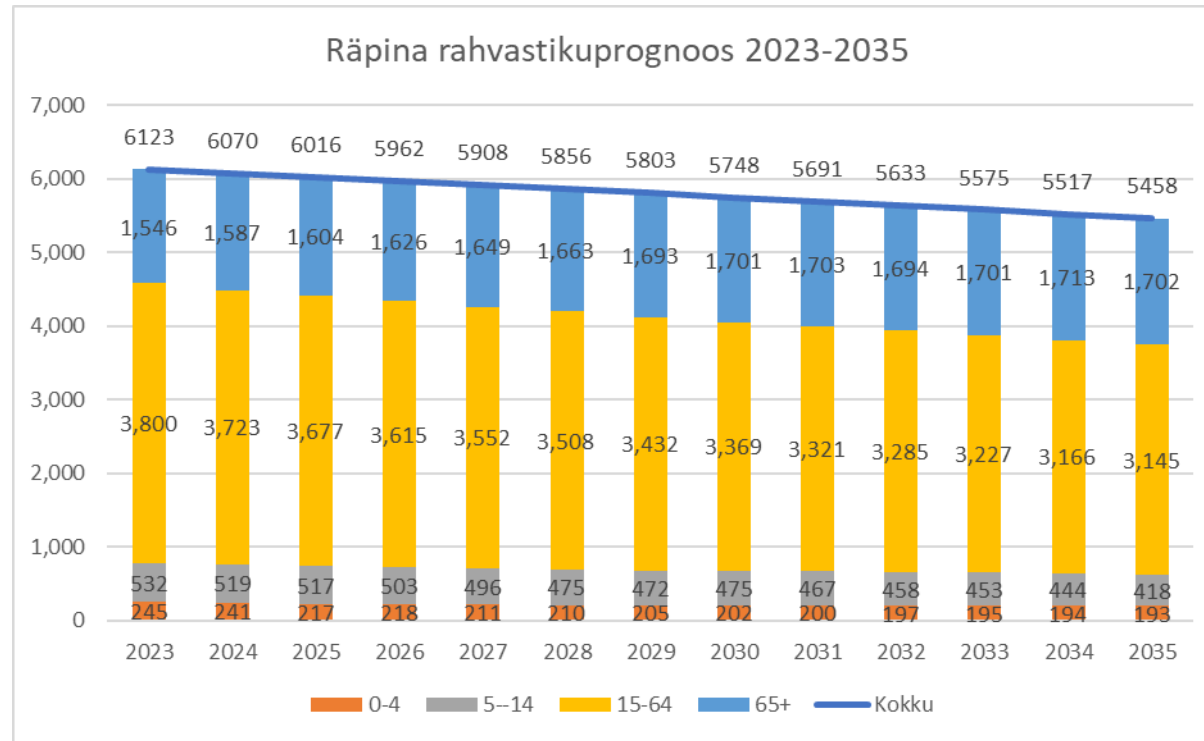
Mida me teada saime? - alusharidus

- Rahvastikuproгноoside kohaselt väheneb sõime- ja lasteaiaaialiste laste arv aastaks 2035 umbes 20%.
- Lasteaiaõpetajate vanuseline koosseis on juba nüüd probleemiks: tänased pensioneeruvad, uute leidmine on raskendatud.
- Sama märkus kehtib ka õpetajate kvalifikatsiooni kohta.
- Taristu osas on Rápina lasteaed oluliselt paremas seisus, kui Veriora lasteaed.

Mida me teada saime? – üldharidus

- Õpilaste arv Räpina valla koolides kokku on õppeaastatel 2015/2016 kuni 2022/23 langenud.
- Esimeses kooliastmes õppis 2022/2023 õppeaastal 30% vähem lapsi kui aastal 2015/2016. Teises ja kolmandas kooliastmes toimub sarnane langus järgnevatel õppeaastatel. Rahvastikuproгноosi vaadates olukord ei parane.
- Põhikoolist väljalangevust ei ole aastatel 2020-2023 Haridussilma andmetel olnud ning põhikooli-järgselt on edasi õppima läinute määr üle 95%.
- Gümnaasiumihariduses ei ole märgatavaid muutusi õpilaste arvus vaadeldaval perioodil toimunud, kuna lisaks Räpina Ühisgümnaasiumile on noortel võimalik õppima asuda nii teiste omavalitsuste ja riigigümnaasiumitesse kui ka liikuda edasi kutseharidusse.
- Õpetajate vanuselise jaotuse seisukohalt on kriitilises seisus Mehikoorma ja Ruusa põhikoolid.
- Koolide taristu olukord varieerub. Ruusa ja Viluste põhikoolide hooned on amortiseerunud ja vajavad kapitaalremonti / uue hoone rajamist.
- Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilasi põhikooliõpilastest on 28% (124). HEV-õpilaste osakaal on üle poole kõigist õpilastest nii Ruusa Põhikoolis kui ka Mehikoorma Põhikoolis, sh vajab erituge viiendik kõigist Ruusa põhikooli õpilastest.
- Netopind õpilase kohta varieerub 3212 m² (Räpina Ühisgümnaasium) ja 13 917 m² (Mehikoorma) vahel.
- Valla kulud õpilase kohta varieerub 2057€ (Räpina Ühisgümnaasium) ja 13 443€ (Mehikoorma) vahel.

Räpina valla rahvastikuprognosis

Hetkeolukorra kokkuvõte

- Põhikooliealiste laste arvu kahanemine. Laste arv kahaneb arengukava perioodil (2023-2035) vallaüleselt põhikooli-astmetes kokku 19%. Kuna kahaneb ka tööeline elanikkond, siis vähenevad ka maksutulud ning hariduskulude osakaal kasvab praeguselt 53%-lt 61%-ni. Kui siia lisada ka elanikkonna vananemine ning tõsiasi, et ka valla sotsiaalkaitse kulud on viimased viis aastat kasvanud kiires tempos (ca 10% jooksevhindades aastas) ning nende kasv jätkub, siis hakkavad erinevate valdkondade kulud omavahel järjest teravamalt konkureerima ja vallaeelarve tasakaalu säilitamiseks on vaja mingeid kululiike vähendada.
- Haridustaristu on osaliselt olulises osas amortiseerunud (Ruusa Põhikool), või vajab koheselt parendusi (Viluste Põhikool) ning selle korrastamiseks on vaja teha täiendavaid investeeringuid.
- Samuti on Ruusa, Viluste ning Mehikoorma koolihooned suhteliselt kõrge energiakuluga, mis toob endaga kaasa kõrged ülalpidamiskulud.
- Lähiaastatel jõuavad nii mitmed lasteaedade kui koolide õpetajad pensioniikka, mis toob kaasa vajaduse leida täiendavat personali.
- Hariduse tugispetsialistide (logopeed, psühholoog, eripedagoog, sotsiaalpedagoog) nappus ja raskused nende leidmisel.

Kuidas edasi? – „jääb nii nagu on“

- Senituntud ja tuttav lahendus, seetõttu ka turvaline elanikele.
- Haridusvõimalused on lastele-noortele kodulähedased.
- Haridusasutuste eelarveraskused, kasvav koormus vallaeelarvele.
- Probleemid haridusasutuste kulutõhususega.

Kuidas edasi? – „muudame olukorda“

- Rápina vallas pakutava hariduse kvaliteedi parandamine, sh lastele pakutavad tugiteenused.
- Kulude kokkuvõid valla niigi pingsa eelarve tingimustes.
- Uuendusi raske läbi viia – mugavustsoon takistab.
- Uuendused on seotud mitme erineva valdkonnaga (haridus, transport jne), millede „ühete jalga“ kavandamine võib olla keeruline.

Soovitused - muudame olukorda!

- Sulgeda Ruusa põhikool
 - Vahemaa Viluste ja Räpina koolidega väike (st paikneb nende koolide lähipiirkonnas)
 - Õpilaste arv väike – koolis õpib alla poole piirkonna lastest
 - Koolihoone amortiseerunud
 - Probleemid õpetajate vanusega ja uute leidmisega
- Kujundada Mehikoorma põhikool ümber (lasteaed + 1.-6. klass) ja lastehoid sulgeda
 - Õpilaste arv väike
 - Probleemid õpetajate vanusega ja uute leidmisega
 - 57% õpetajatest ei vasta kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele
 - Väga kõrged kulud õpilase kohta
- Viia Viluste põhikool ja Veriora lasteaed ühise juhtimise alla
 - Juhtimis- ja üldkulude kokkuhoid